

Kolejka chętnych na opracowanie rewitalizacji Wielkiego Pieca

Aż 96 pracowni projektowych i architektów zgłosiło się do ogłoszonego przez władze Rudy Śląskiej konkursu na koncepcję zagospodarowania Wielkiego Pieca na cele turystyczne i kulturalne.

Wśród złożonych wniosków kilka jest z zagranicy. Teraz wszystkie zgłoszenia muszą zostać zweryfikowane, a następnie zakwalifikowani do konkursu uczestnicy do 4 września będą mieli czas na przygotowanie opracowań studialnych. Zwycięski projekt wyłoniony zostanie do końca roku. Jego autor oprócz nagrody finansowej w wysokości 80 tys. zł będzie mógł opracować dokumentację rewitalizacji Wielkiego Pieca. Miasto na ten cel zamierza przeznaczyć nawet 2 mln zł.

–

Wierzę, że tak duże zainteresowanie naszym konkursem wśród architektów pozwoli na znalezienie jak najbardziej optymalnego, ale zarazem też unikatowego rozwiązania na zagospodarowanie Wielkiego Pieca – podkreśla prezydent Grażyna Dziedzic.

Konkurs

na opracowanie koncepcji adaptacji Wielkiego Pieca na cele turystyczne i kulturalne został ogłoszony przez miasto we współpracy ze Stowarzyszeniem

Architektów Polskich. Ogółem wpłynęło 96 zgłoszeń, w tym kilka z zagranicy. –

Teraz wszystkie złożone wnioski będą weryfikowane. Każdy

zgłaszający swój udział w konkursie musiał wykazać się nie tylko posiadaniem odpowiednich uprawnień z zakresu projektowania, ale również legitymować się stosownym doświadczeniem w projektowaniu budynku lub zespołu budynków użyteczności publicznej o kubaturze co najmniej 9000 m³ lub powierzchni użytkowej co najmniej 2 500 m² – wylicza wiceprezydent Michał Pierończyk.

Po weryfikacji formalnej nadesłanych zgłoszeń w kolejnym etapie konkursu pracownie będą musiały do września przygotować opracowania studialne. Składać będą się one z części graficznej, opisowej i cyfrowej, przedstawiającej koncepcję zagospodarowania Wielkiego Pieca. Oceny nadesłanych opracowań i kwalifikacji podmiotów do kolejnego etapu dokonywać będzie 8-osobowy Sąd Konkursowy. W jego skład wchodzić będzie czterech sędziów Stowarzyszenia Architektów Polskich, Zastępca Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz dwóch przedstawicieli Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego – ERIH. Przewodniczącym Sądu będzie dr inż. arch. Łukasz Urbańczyk, miejski konserwator zabytków. – Pod uwagę będą brane walory estetyczne zaproponowanych form architektonicznych i rozwiązań konstrukcyjnych, walory konserwatorskie i urbanistyczne oraz rozwiązania funkcjonalno-użytkowe. Oceniany będzie także aspekt ekonomiczny przedstawionych rozwiązań – wylicza

Urbańczyk. Do ostatniego etapu konkursu zaproszeni zostaną autorzy maksymalnie 5 najlepiej ocenionych projektów.

W ostatnim etapie konkursu finaliści będą musieli uszczegółowić swoje wcześniejsze prace, w tym m.in. przedstawić model fizyczny całego projektowanego zespołu zabudowy, a także rzuty czy przekroje projektowanych budynków. Konkurs rozstrzygnięty zostanie w grudniu. Wtedy też wyłoniony zostanie autor zwycięskiego projektu. Oprócz przyznania głównej nagrody finansowej w wysokości 80 tys. zł zostanie on zaproszony do podpisania umowy na wykonanie projektu architektoniczno-budowlanego zagospodarowania Wielkiego Pieca. – *Na ten cel chcemy przeznaczyć w latach 2020-2021 nawet dwa miliony złotych* – podkreśla Michał Pierończyk.

Władze miasta już teraz myślą też o środkach na samo przeprowadzenie rewitalizacji Wielkiego Pieca. – *Ten i przyszły rok to czas na opracowanie koncepcji, a następnie dokumentacji. W tym czasie będziemy szukać możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania dla tej inwestycji. Mam nadzieję, że jak najszybciej uda się wpisać ten obiekt na Szlak Zabytków Techniki* – mówi prezydent Grażyna Dziedzic. Jak szacują rudzcy samorządowcy, koszt rewitalizacji oraz adaptacji Wielkiego Pieca na nowe cele wyniesie ok. 40

mln zł.

Przypomnijmy, że miasto stało się formalnym właścicielem Wielkiego Pieca pod koniec 2018 r. Wtedy nastąpiła zamiana nieruchomości ze spółką Stalmag, która otrzymała prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności budynku Bramy II, czyli byłej portierni Huty „Pokój”. W zamian, na takich samych zasadach, miasto nabyło obiekt Wielkiego Pieca wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Rudy Śląskiej działki, na których stoi Wielki Piec, są oznaczone symbolem 34 UP, co oznacza tereny zabudowy usługowej o charakterze publicznym z przeznaczeniem gruntów pod obiekty usługowe, przede wszystkim kulturalne, rekreacyjne czy gastronomiczne.

– *Taki rodzaj zagospodarowania przewidzieliśmy w konkursie – mówi Łukasz*

Urbańczyk. – Wielki Piec ma być dostępny dla mieszkańców, którzy znajdą

tutaj miejsce na to, by odpocząć np. przy filiżance kawy, posłuchać koncertu,

obejrzeć wystawę czy popatrzeć na piękną panoramę Śląska. Ze szczytu

Wielkiego Pieca można dojrzeć nawet Beskidy – mówi.

Przypomnijmy, że Wielki Piec Hutniczy wchodził pierwotnie w skład zabudowań nowobytomskiej Huty „Pokój”, która została założona w 1840 roku. Dynamiczny rozwój przedsiębiorstwa sprawił, że huta szybko stała się największym tego typu zakładem w okolicy. W 1907 roku

huta posiadała już 6 wielkich pieców. To w tym miejscu Tadeusz Sendzimir uruchomił pierwszą walcarkę blach na zimno swojego pomysłu. Innowacyjność opracowanego przez niego procesu polegała na walcowaniu blachy z równoczesnym jej rozciąganiem. W latach powojennych nowobytomska huta była największym zakładem metalurgicznym w Polsce.

Wielki Piec uruchomiono w 1968 roku, co zarejestrowała nawet Polska Kronika Filmowa. Wzniesiono go w głębi zakładu, a następnie przesunięto we właściwą lokalizację za pomocą stalowych lin. Budowa urządzenia trwała zaledwie 105 dni, zamiast szacowanego 1,5 roku. Po niespełna 20 latach funkcjonowania Wielki Piec okazał się przestarzały i nieefektywny, w związku z czym zdecydowano o jego modernizacji. Prace remontowe ukończono w 1987 roku. Zmieniono wówczas profil produkcyjny urządzenia, przestawiając je na wytop żelazomanganu. Huta „Pokój” była wtedy jedynym w kraju producentem tego stopu. Kolejna modernizacja urządzenia miała miejsce w latach 1995-1997, jednak na wznowienie produkcji zdecydowano się dopiero w 2004 roku. Obiekt przejęło wówczas Konsorcjum „Eurostal Inwestycje”, przekształcone wkrótce w Stalmag Sp. z o.o. Wysoka awaryjność urządzenia oraz negatywny wpływ odpadów produkcyjnych na środowisko szybko zdecydowały o ostatecznym wygaszeniu Wielkiego Pieca, co nastąpiło w lutym 2005 roku. Pod koniec 2012 r. decyzją Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach wpisany został do rejestru zabytków.

Źródło: UM Ruda Śląska